

**SHORT
CUT**

**MALE PŘIBĚHY
VELKÁ TÉMATA**

PLÁN LEKCE

Autorem lekce je:
**Centrum Edukacji
Obywatelskiej
(Polsko)**

NÁZEV: Tragický příběh se šťastným koncem
Rozmanitost jako hodnota

DOPORUČENÝ VĚK: 12–17 let

DÉLKA:

- Cvičení 1 – 40 min.
- Cvičení 2 – 15 min.
- Cvičení 3 – 10 min.

CÍLE: Formovat pozitivní vztah žáků vůči rozmanitosti.

Žáci:

- jsou motivováni k otevřenému přístupu
- se učí čerpat přínosy plynoucí z rozmanitosti
- si prohlubují chápání filmového jazyka

POMŮCKY:

- papíry a psací potřeby
- tabule/flipchart
- kreslicí potřeby a lepidlo

POSTUP:

Cvičení 1 – Můj storyboard

1. Na úvod sdělíme žákům, že budeme tvořit takzvaný storyboard k vyslechnutému filmovému příběhu. Zeptáme se proto, zda vědí, co storyboard znamená. Pokud nepřijdou s odpovědí, upřesníme:

Storyboard (též scénopis) je druh komiksu, který se zhotovuje před zahájením filmového natáčení a který obsahuje zásadní poznámky osob angažovaných v tvorbě filmu (scénografů, kameramanů, herců a střihačů).

Obecné zásady tvorby storyboardu:

- Proporce jednotlivých rozkreslených záběrů odpovídají proporcím záběrů ve filmu, což znamená, že to, co se objeví v konkrétní kresbě, se posléze objeví i na plátně. „Kompozice“ kreseb se přitom může měnit, můžeme uplatnit jak detail, tak celkový plán apod.
- Důležitá je srozumitelnost kresby.
- Šipkami značíme směr pohybu kamery, postavy nebo předmětu.
- Kreslíme pouze postavy a základní prvky dekorace. Dobrou zásadu představuje kresba postavy s nějakým charakteristickým rysem tak, aby byla snadno rozpoznatelná.
- Jako doplnění k ilustracím se vedle kreseb umísťují lapidární slovní komentáře.
- Používá se číslování scén a záběrů.

Poznámka: Před zahájením další fáze práce můžeme žákům ukázat příklady tvorby storyboardů (dostupné online například zde <https://pl.khanacademy.org/partner-content/pixar/storytelling/film-grammar/v/storyboarding-scene>).

2. Rozdáme žákům papíry a kreslicí potřeby. Přečteme jim následující příběh:

Byla nebyla jedna holčička, které tlouklo srdce rychleji než ostatním. Lidé byli nervózní z toho, jaký to dělalo hluk. Srdce jí bilo tak nahlas! Snažila se to vysvětlit: „Mám ptačí srdce. Jsem v těle, které není moje. Proto mi srdce tlouče tak rychle. Jsem pták.“ „Co to říká?“ „Chudák holka!“ „Ta to má za pár,“ říkali lidé. A tak utekla. Chtěla zmizet. Nechat se odnést větrem. Nakonec ji utišil déšť. Tak se vrátila domů a žila dál jako dřív. Lidé si postupně na hřmot jejího srdce zvykli. Nakonec na něj úplně zapomněli. Nikdo si neuvědomoval, co se děje. A to pro ni bylo tak dobré! Sama si na to také začala zvykat. Dokonce začala mít i ráda své tělo. Cítila se lehčí a lehčí. Nikdo si nevšiml, jak se usmívá, když se dívá na nebe. Pak jednoho dne...

3. Vyzveme žáky, aby každý rozkreslil svou vlastní verzi příběhu a dále ji rozvinul. Ptáme se jich přitom: *Jak to celé může skončit?*
4. Poté rozdělíme žáky na čtyřčlenné skupiny a vyzveme je, aby si ukázali navzájem své storyboardy a odvyprávěli si svůj vymyšlený příběh.
5. Následně rozložíme všechny příběhy na podlaže a vytvoříme malou výstavu. Žáci se poté mohou ptát ostatních na jejich díla, která je zaujala.
6. Na závěr se ptáme žáků: *Jaké vidíte podobnosti, a naopak rozdíly mezi jednotlivými storyboardy a vymyšlenými příběhy?*

Cvičení 2 – Projekce filmu

1. Cvičení zahájíme **projekcí filmu**. Sdělíme žákům, aby se zaměřili jak na obsah, tak na formální podobu filmu. Požádáme je, aby pozorovali emoce a chování protagonistky filmu a ostatních obyvatel městečka i to, jak se jejich pocity postupem času proměňují.
2. Po zakončení projekce se žáků zeptáme na jejich první dojmy po zhlédnutí filmu. Ptáme se jich:
  - *Jak se vám ten animovaný film líbil?*
  - *Jaké emoce ve vás vzbudil?*
  - *Do jaké míry byly vaše příběhy podobné tomu, který vymysleli tvůrci filmu? Překvapil vás jeho děj? Překvapila vás forma animovaného zpracování?*
3. Dále diskutujeme s žáky následující témata:
  - *Jak se cítila filmová hrdinka?*
  - *Jak se její pocity postupem času proměňovaly?*
  - *Jak se cítili a jak se chovali ostatní obyvatelé městečka?*
  - *Jak se jejich chování a pocity postupem času měnily?*

Poznámka: Upozorníme žáky na skutečnost, že obyvatelé městečka si na dívku a rychlý tlukot jejího srdce časem zvykli a přestalo jim to vadit. Když pak dívka z města odešla, cítili dokonce prázdnotu a nudu, měli pocit, že jim něco chybí a že by sami mohli a chtěli žít jinak. Také sama dívka se postupem času začala v městečku cítit i se svým cizím tělem lépe, zvolila si ale přesto život v souladu se svou přirozeností.

Cvičení 3 – Zvídavost a pozorování namísto hodnocení

---

1. Řekneme žákům, že nyní budeme pozorovat situace, které jsou podobné té, jaká se odehrála ve filmovém městečku. I v našem životě se leckdy setkáváme s lidmi, situacemi a místy, která jsou pro nás nová, jiná a mohou v nás vzbuzovat rozmanité emoce.
2. Vyzveme žáky, aby se každý sám zamyslel nad situací z vlastního života, kdy byl nucen změnit svůj názor na nového člověka, který se zpočátku zdál být divný a cizí, přehodnotit svůj vztah k němu. Žáci mohou debatovat i o situacích, ve kterých se sami cítili odcizeně, nebo o činnosti, která se jim zdála být podivná.
3. Rozdělíme žáky do libovolných dvojic a vyzveme je, aby si navzájem vyprávěli o tom, co to bylo za lidi a jak se měnily jejich vlastní názory a emoce. Vyzveme je, aby si promysleli, co jim pomohlo změnit názor, postoj, jak se zachovali, čemu se snažili vyhýbat.
4. Po zakončení dialogů ve dvojicích postupně vyzveme žáky, aby se podělili se třídou o své jednání, myšlenky a postoje, které přispěly k tomu, že změnili svůj názor na daného člověka – například pozorování namísto hodnocení, krocení vlastních emocí, rozhovor s daným člověkem navzdory počátečním rozpakům, kladení otázek. Závěry žáků zapisujeme na tabuli.